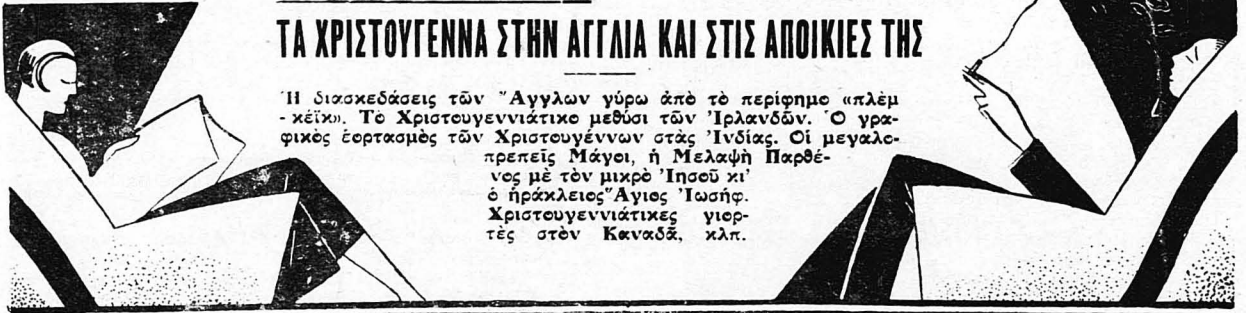

ΑΛ' ΓΚΑ ΕΘΙΜΑ, ΓΙΟΡΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΑΠΟΙΚΙΕΣ ΤΗΣ

Η διασκεδάσεις των Άγγλων γύρω από το περίφημο «πλέμ-κέικ». Το Χριστουγεννιάτικο μεθόσι των Ιρλανδών. Ο γραφικός έορτασμός των Χριστουγέννων στας Ίνδιες. Οι μεγάλες πρεπείς Μάγοι, ή Μελαφή Παρθένος με τον μικρό Ίησού κι' ό ήράκλειος Άγιος Ίωσήφ. Χριστουγεννιάτικες γιορτές στον Καναδά, κλπ.

«Κρίσμας!» Πόσες περιγραφές που θάχετε διαβάσει, δίχως άλλο, για τις όμορφες γιορτές της νύχτας των Χριστουγέννων στην Άγγλία, δέν σάς θυμίζει αυτή ή λέξις! Και πόσες φορές πάλι δέν θάχετε δη στις φωτογραφίες τό περίφημο «πλέμ-κέικ», που είνε πέλωριο σάν πύργος και σκληρό σάν θρόνος, γύρω άπ' τό όποίο μαζεύονται οι Άγγλοι τή νύχτα των Χριστουγέννων και διασκεδάζουν εϋθιμα, μουσικεύοντάς το μ' άβθονη σαμπάνια, είτε καλής μάρκας είτε φτηνής, αναλόγως τής τσέπης τους, μά πάντα σαμπάνιας!

Όλη ώστόσο ή νοσταλγική ποίηση τής νύχτας των Χριστουγέννων δέν θρίσκειται στις «κοσμικές» γιορτές των πόλεων, άλλα στά έθιμα και στις παραδόσεις των χωρικών τής Άγγλιας και τής Σκωτίας.

Στά γραφικά χωριά, που είνε άνάμεσα στά μεγάλα δάση και στους άπέραντους κάμπους, κοντά στις παλές λίμνες, δ-λα τά έρημοκλήσια τή νύχτα των Χριστουγέννων είνε κατάφωτα άπ' τ' άνάμμενα καντήλια τους, που φαίνονται άπό μακρτά, καθώς τρεμοπαίζει τό φώς τους, σάν μικροσκοπικά άστέρια. Οι βοσκοί λοιπόν φεύγουν άπ' τις στάνες και μαζεύονται με τά κοπάδια τους γύρω άπ' αυτά τά κατάφωτα έρημοκλήσια, παίζοντας τις παραπονετικές τους πιπίζες, που κλάινε, γιατί ή πίπιζα των βοσκών είνε τό πιο παράξενο μουσικό δργανο, που κλαίει άκόμη κι' όταν θέλει νά γελάση...

Οι βοσκοί σταματάνε τά κοπάδια τους μπροστά στην πόρτα του έρημοκκλησιού και προσπαθούν νά βάλουν σέ κάποια τάξι τά πρόβατά τους. Μά κι' όταν τά πρόβατα δέν κάθονται ήσυχα. Τριγυρίζουν έδω κι' εκεί, άλλα οι βοσκοί τής Άγγλιας δέν θυμάνουν, γιατί πιστεύουν ότι τή νύχτα των Χριστουγέννων, άκόμη και τά άθωα πρόβατα θέλουν νά προσευχηθούν, με τό δικό τους τρόπο...

Τό πρωί, μόλις αρχίσει νά γαράζει, οι βοσκοί γυρίζουν στις στάνες τους χορεύοντας, όλόχαροι για τή γέννησι του Σωτήρος.

Οι Ιρλανδοί πάλιν, έχουν βοή ένα άποτελεσματικό τρόπο για νά διασκεδάσουν ώρτάα τή Χριστούγεννα. Πίνουτ ή δυνατή ρακή τους με τήν κανάτα! Μά μήπως μπορούν νά κάνουν κι' άλλοιώς; Οι Ιρλανδοί τή νύχτα των Χριστουγέννων γίνονται τύφα στο μεθόσι, για νά... τιμήσουν — όπως πιστεύουν — όλους τους Άρχαγγέλους και τόν Άγιο Πάτρικ τους, οι όποιοι σύμφωνα με τό έθιμό τους, μάχονται εκείνη τή νύχτα μ' όλους τους δαιμόνους και τους κατατροπώνουν ήρωικά. ***

Έκει ώστόσο, που ή γιορτή των Χριστουγέννων παίρνει μία υπερβολικά πομπώδη μεγαλοπρέπεια κι' έπισημότητα, είνε ή Ίνδίες, όπου ή Χριστιανική θρησκεία έχει άποκτήσει άρκετούς πιστούς.

Τή νύχτα λοιπόν των Χριστουγέννων, οι Χριστιανοί Ινδοί μαζεύονται στην έκκλησία, ντυμένοι με ζωηρόχρωμα φορέματα και στολισμένοι στο λαϊμό και στα χέρια με λουλουδιές γιρλάντες.

Έπειτα, ένας μεγαλοπρεπής «θίασος» από γέροντες με κάτασπρες γενειάδες και κάτασπρα μαλλιά μπάνει άργά, μ' έπιση-

μότητα, στην έκκλησία. Αυτοί οι σεβάσμιοι γέροιστες παριστάνουν τους Μάγους. Οι σκλάβοι τους, που τούς περικυκλώνουν και περπατούν μαζί τους, κρατούν πάνω άπό τό πατριαρχικό μέτωπό τους μικρές πορφυρές τέντες, άπό τις όποιες κρέμονται μικρά χρυσά θυμιατήρια, μέσα στά όποια καίνε πολύτιμα άρώματα.

Οι Μάγοι προχωρούν κατόπιν κι' ανεβαίνουν σέ μία έξέδρα, σκεπασμένη με πορφυρά ύφασματα και με μία μεγάλη τέντα άπό πορφυρά.

Αυτή τή στιγμή παρουσιάζεται άξαφνα ή Παρθένος! Είνε μία πεντάμορφη Ίνδη, μία μελαφή Παρθένος, όπως φαντάζονται οι Ιθαγενείς τήν Μητέρα του Ίησού, σύμφωνα με τήν αίσθητική τής φυλής τους. Τό άνάστημα τής Ίνδης αυτής που ύποδοεται τό πρόσωπο τής Παρθένου, είνε όμηλο κι' άγαλματώδες, όπως τό ύπερφηανο άνάστημα μιας βασίλισσας.

Η μελαφή Παρθένος φοράει έναν τριπλό μεταξωτό χιτώνα με χρυσά κρόσια και με μακρτά ούρα. Κι' ώστόσο, παρ' όλη τήν ύπέροχη όμορφιά του φορέματός της, ή Παρθένος των Ίνδων κάθεται άπάνω σ' ένα δεμάτι δρυρα και κρατάει στά γόνατά της τόν μικρό Ίησού. Αυτή ή σκηνή συμβολίζει τό μεγάλο και τήν ταπεινότητα, τή δύναμη και τήν ανθρώπινη άδυναμία του νεογέννητου Μεσσία.

Δίπλα στην Παρθένο στέκεται ένας ήράκλειος Ίνδος, μ' ένα μπλε χιτώνα, που παριστάνει τόν Άγιο Ίωσήφ, τόν ταπεινό τεχνίτη και τόν προστάτη τής Μητέρας και του θείου Βρέφους.

Όλοι οι πιστοί τότε πλησιάζουν σιγά-σιγά, και παίρνουν ύλαστικά όπως είνε ή συνήθειά τους, ένα δρυρα άπό τόν ταπεινό θρόνο τής Παρθένου.

Κατόπιν, όταν τελειώσει ή λειτουργία, ό κόσμος, οι μεγάλες πρεπείς Μάγοι, οι σκλάβοι, ή Παρθένος με τόν μικρό Ίησού κι' ό Άγιος Ίωσήφ, θγαίνου άπό τήν έκκλησία και σχηματίζουν μία θεαματική πομπή.

Η Παρθένος και τό θεϊόν Βρέφος τοποθετούνται άπάνω σ' ένα εβδος μεγάλης άσπίδας που τήν κρατούν στόν δμο τους τέσσερες γιγαντιαίοι σκλάβοι. Έπειτα έρνονται οι Μάγοι μ' έπικεφαλής τόν Άγιο Ίωσήφ κι' ύστερ' ακολουθεί όλος ό λαός.

Η πομπή αυτή, που ξεκινάει τά μεσάνυχτα άπό τήν έκκλησία, προχωρεί άργά και περνάει άπ' τους τούς δρόμους, μικρούς και μεγάλους, ως τά έξημερώματα. Έπειτα γυρίζει πάλι στην έκκλησία για τήν πρώτη λειτουργία, ενώ ή Παρθένος ραίνει με ρύζι τόν κόσμο που διασκεδάει χαρούμενος, χορεύοντας στους ήχους των πιο περιέργων και των πιο πρωτογώνων μουσικών άργάνων...

Αυτή ή τελετή του έορτασμού των Χριστουγέννων στας Ίνδιες, όπως μας θεσπάζουν οι Άγγλοι, είνε ένα άπό τά πιο γραφικά και τά πιο άξιόθαύμαστα θεάματα των Άσιατικών άποικιών τους. ***

Η συνήθεια αυτή των μισοθεατρικών παραστάσεων κατά τόν έορτασμό των Χριστουγέννων, έχει φτάσει κι' ως τήν μακρυνό και κρού Καναδά.

Τή νύχτα λοιπόν των Χρι-

ΑΠ' ΟΛΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Γιά να μη σ'ας δαγκάνουν τὰ φείδια κι' άλλα φαρμακερά ερπετά, αρκεί να έχετε άπάνω σας, μέσα σ' ένα σακκουλάκι, λίγο Sublime corrosif. Τά φαρμακερά φείδια και τὰ άλλα έρπετά, άποφύγουν τή μυρουδιά του, όπως ο διάβολος τὸ λιθάνι.

"Αν σ'ας άρέσουν τὰ παστά ψάρια, πρέπει νά προτιμᾶται πάντοτε τὰ καπνιστά κι' όχι τ' άλατισμένα. Τά δεύτερα είνε υπερβολικά δούπεπτα και έμποδίζουν τήν κανονική λειτουργία τής καρδιάς και τών νεφρών. Η γυναίκες μάλιστα από δώδεκα ως δεκαεφτά χρόνων πρέπει νά τ' άποφύγουν όσο μπορούν περισσότερο.

Μην βάζετε ποτε τὰ μαλλιά σας. Βάσις όλων αυτών τών ψαφών είνε ο νιτρικός άργυρος, ο οποίος έλάττει στὰ μάτια, χαλαρώνει τὸ νευρικό σύστημα και πειράζει άκόμα και τὸ μυαλό.

Κάθε ρούχο μπορεί νά γίνη αδιάβροχο. Ο τρόπος είνε άπλούστατος. Έτοιμάζουμε δύο χαριστές διαλύσεις, μία στύψης και μία σαπουνοῦ. Βαφτίζουμε τὸ ρούχο μας μέσα στην πρώτη διάλυσι κι' άμεσαωσ κατόπι στή δεύτερη. Τὸ έπαναλαμβάνουμε αυτό τρεις φορές. "Υστερα τὸ άπλώνουμε γιά νά στεγνώσει, χωρίς διάλυσι νά τὸ στύψουμε. Έτσι κάθε ύφασμα γίνεται αδιάβροχο.

"Αι τώρα τὸν χειμῶνα τὰ μάτια σας δακρύζουν εύκολα άπ' τὸ πολύ κρύο, θρέγετε μία πετσέτα με χλιαρό τσάι και τὰ σφουγγίζετε πριν πέσετε νά κοιμηθίτε.

"Αν έπίσης σκάζουν τὰ χέρια σας άπ' τὸ κρύο, τὰ άλείφετε με γλυκερίνη, άνακατωμένη με κολώνια και χυμό από λεμόνι και γίνονται γρήγορα καλά.

Οι κάλοι έκτριζονται εύκολότερα, άν θάλουμε άπάνω τους ένα κομμάτι από φανέλλα άλειμμένο με πράσινο σαποῦνι και τ' άφήσουμε μία-δύο ήμέρες.

"Αν μέσα σ' ένα ντουλάπι ή μπασούλο θέατε μερικά τρυφερά κλαριά από έλατο και τὸ άφήσετε έρμητικά κλεισμένο ένα ή δύο μήνες, τότε τὸ μπασούλο αυτό άρωματίζει γιά όλα τὰ χρόνια τὰ ρούχα που θά βάλετε σ' αυτό.

Ο άπλούστερος και άκοπότερος καθαρισμός τών μαρμάρων, είνε ο άκόλυθος : "Αλείφετε πρώτα τὸ λερωμένο μέρος τοῦ μαρμάρου με πετρέλαιο. "Επειτα τὸ άλείφετε με μία άλοιφή, που τήν κάνετε οι ίδιοι, άνακατεύοντας ίσα θάρη σκόνης μαγνησίας και θενζίνης. "Αφήνετε νά περάσουν 24 ώρες και κατόπι νά πλένετε με σαπουνάδα.

στουγένων οι νέοι και τὰ κορίτσια τοῦ Καναδά φορούν διάφορα δέρματα ζώων και γίνονται έτσι άρκοῦδες, θόνασι, ζαρκαδία, πρόβατα, κ.λ.π. "Επειτα, κρατώντας στὸ χέρι από ένα χρωματιστό φανάρι, τριγυρίζουν στους δρόμους, συμβολίζοντας τὰ διάφορα ζώα τής Δημιουργίας και ψάχνουν τάχα νά θροῦν τὸν νεογέννητο Σωτήρη.

"Από καιροῦ εις καιρόν, κάθε τριακόσια ή τετρακόσια μέτρα, ή άρκοῦδες, οι θόνασι, τὰ ζαρκαδία και τὰ πρόβατα στέκονται σ' ένα σταυροδρόμι, κι' άφου πρώτα ρίξουν μερικές κραυγές, όπως άκρῶδες φωνάζουν τὰ ζώα που παριστάνουν ή νέες κι' οι νέοι τοῦ Καναδά, άρχίζουν νά ψέλλουν τὰ Χριστουγεννιάτικα τοσπάρια τής έκκλησίας, δοξολογώντας έτσι τὸν έρχομό τοῦ Σωτήρος.

Οι κάτοικοι τότε τών πόλεων και τών χωριών, θγαίνουν στὰ παράθυρα τών σπιτιών τους ή κατεβαίνουν στὸ δρόμο και στέκονται τριγύρω άπό τὰ «ζώα τής Δημιουργίας», άρχίζοντας νά ψέλλουν κι' αυτοί μαζί τους και νά φωνάζουν όπως ή άρκοῦδες ή οι θόνασι...

"Επειτα μοιράζουν γλυκά και μικρά δώρα στους «ήθοποιούς», γιά νά τους ευχαριστήσουν

Τὰ «ζώα τής Δημιουργίας» τότε, μαζί μ' όλο τὸν κόσμο, άρχίζουν νά τραγουδούν και νά χορεύουν, κουνώντας τὰ φανάρια τους. Τέλος, ή «παράσταση» παίρνει τέλος και οι νέοι και τὰ κορίτσια τοῦ Καναδά, με μία τελευταία κραυγή, πιό δυνατή άπ' όλες τις άλλες, φεύγουν από έκεينو τὸ σταυροδρόμι, γιά νά έπαναλάβουν τὰ Χριστουγεννιάτικα τροπάρια τους και τούς τρελλούς χορούς τους στὸ σταυροδρόμι άλλης συνοικίας...

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΖΑΝ ΜΠΟΥΒΙΕ

ΜΙΑ ΛΗΣΤΕΙΑ

"Η βεγγέρα έβάσταξε ως τὰ μεσάνυχτα. Στή μικρή μας πόλι, τὸ Πόν-σὺν-Βίρ, όπου οὔτε θέατρο, οὔτε κινηματογράφος ύπάρχει, ο κόσμος κοιμάται γρήγορα, πλαγιάζει — πού λέμε — με τις κόττες. Μά μετά τή συνηθισμένη μας παρτίδα τοῦ μπριτζ, κι' εγὼ δέν ξέρω πῶς, ήθε ή κουβέντα γιά τὰ έγκλήματα, που γεμίζουν καθημερινῶς τις στήλες τών έφημεριδών, ληστείες μετά βιαιοπραγιών, κλοπές, λωποδυσίες, πτώματα τεμαχισμένα και σφιμωγμένα μέσα σέ μπαούλα, κ.λ. κ.λ.

Ο καθένας από μας ειπε σχετικῶς τή γνώμη του και στὸ τέλος συμφωνήσαμε όλοι στὸ έξης συμπέρασμα : "Οτι οι τίμιοι πολίτες δέν πρέπει νά μένουν με τὰ χέρια σταυρωμένα, αλλά νά όπλισθουν και έν άνάχη ν' άμύνονται κατά τών κακοποιών με τὸ πιστόλι στὸ χέρι.

—"Ορβαλιόν άντι όφθαλμοῦ. "Οδόντα άντι όδόντος. Αίμα άντι αίματος. "Ο νόμος τοῦ Δίντς. Μου έπαίθεσα, σου άντεπαίθεσα. Με ποροβολείς, σέ πυροβολῶ. Με ληστεύεις, σέ άναγκάζω με τὸ πιστόλι στὸ χέρι νά μου άποδώσης ότι μου έλαφες...

Αυτὰ τὰ τρομερά λόγια ειπα εγὼ, με σταθερή και άποφασιστική φωνή, πριν χαλινωχίσω γιά νά φύγω. Κι' ύστερα έφυγα, κρατώντας μέσα στην τσέπη τοῦ παντεσοῦ μου τὸ πιστόλι μου.

Τι τὸ ήθελα τὸ πιστόλι ; Μ' όλο τὸ σκοτάδι και τήν ερημιά τών δρόμων του, νυκτερινή ληστεία δέν ειχε άκουστεί στὸν Πόν-σὺν-Βίρ. Οι άπάχηδες και οι λωποδυτές δέν τήν ειχαν γραμμένη στὰ χαρτιά τους αυτήν τήν πόλι. "Αλλωστε, δέν καθόμιον μακριά. Μπροστά μου ο δρόμος ήταν έρημος. Δέν ειχα τίποτε νά φοβηθῶ. "Εντούτοις έβιασα τὸ βήμα μου, ύπείκοντας σέ κάποια ταραχή, σέ κάποιο περίεργο συναίσθημα. "Εστριψα στή γωνία, πέρασα τή μικρή πλατεία, μπήκα στὸ δρόμο τὸ δικό μου κι' έβλεπα πειθ τήν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μου, όταν κάποιος ξερόβυλε ξαφνικά από μία γωνία κι' έπεσε πάνω μου. "Η σύγκρουσι ήταν τόσο ξαφνική, τόσο δυνατή, πού έμεινα γιά μία στιγμή σάν άποβλακωμένος.

Κάπου χτυπήθηκα !... Με μαχαίρι ίσως... "Επασπάτενα τὸ σώμα μου νά ιδῶ μήπως ήμιον πληγωμένος... "Εξεκοίμωσα τὸ παναφόρι μου, τὸ σακκάκι μου, τὸ γιλέκο μου... έψηλάφησα πάλι τὸ χορμί μου... Πουθενά δέν έβλεπα αίμα, δέν έννοιωθα πληγή, οὔτε γρατσουνιά... Μόνο... μπά !... έλειπε τὸ ρολόγι μου, ένα ώραίο χρυσό ρολόγι..."

Κύτταξα πίσω μου. "Ο άνθρωπος ποῦχαμε συγκρουσθεί έτρεχε. Βρισκόταν πειθ σέ άπόσταση πενήντα μέτρων. Χωρίς νά διαστῶς, ώρησα κατόπιν του... "Ορβαλιόν άντι όφθαλμοῦ, όδόντα άντι όδόντος !... "Ενας έντιμος πολίτης δέν πρέπει ν' άφήνη νά τὸν ληστεύουν χωρίς αντίσταση. Μ' αυτή τήν ιδέα, τὸ κουράγιο μου διπλασιάστηκε. "Ετρεχα μ' όλη μου τή δύναμι. "Ο άγνωστος λίγο-λίγο εδράνιζε τὸ βήμα του. Προφανῶς ειχε λαχαινάσει. Τὸν διέκρινα καλά πειθ, ήταν άρκετά νέος, καλοντυμένος, με ρεπουάλπλα, κανέναν άπάχη ίσως, πού έπλούτισε με τις ληστείες. "Οταν τὸν έπλησίασα σέ άπόσταση δεκα μέτρων, τοῦ φώναξα :

—Ψηλά τὰ χέρια, γιατί πυροβολῶ !...

Τὸν ειδα νά τρέμη. "Ηταν έτοιμος νά πέση κάτω από τὸ φόβο του. —Τὸ ρολόγι, τοῦ ειπα. Τὸ ρολόγι γρήγορα !...

"Υπάκουσεν άμέσως. "Υστερα, καθώς έκατέβασα τὸ πιστόλι γιά νά βάλω τὸ ρολόγι στην τσέπη μου, ο άπάχης τῶβλα στὰ πόδια.

Τὸν άφησα νά φύγη. "Ας πάει άλλος νά χρειασθεί, ειπα. "Εγύρισα στὸ σπίτι μου με τή συναισθησι πῶς έξαμα τὸ καθήκον μου, σάν καλὸς πολίτης.

"Αν όλοι έκαναν σάν έμένα, έλεγα με τὸ νοῦ μου, οι κύριοι άπάχηςδες θάλλάζαν έπαγγελμα. Μά οι περισσότεροι έντιμοι άνθρωποι τρέμιον μπροστά τους.

Μά μόλις μπήκα στὸ δοματίο μου κι' άναψα τή λάμπα, τὰ μάτια μου έπεσαν πάνω στὸ κομοδίνο. Κάτι γυάλιζε... "Επλησίασα... Τι νά ιδῶ ;... Τὸ ρολόγι μου ! Μπᾶς κι' όνειρεύομαι, ειπα, ή μοικιαμεν άγία ;... "Εβαλα τὸ χέρι στην τσέπη τοῦ γιλέκου μου... "Υψήρχε κι' εκεί ένα ρολόγι. Τὸ έβγαλα και τὸ κύτταξα κατάπληκτος... Δέν ήταν τὸ δικό μου. "Ηταν ένα χρυσό χρονομέτρο... "Αδύνατον νά σᾶς περιγράψω τή ντροπή μου... "Όστε λοιπόν ειχα ληστέψει έναν άνθρωπο στὸ δρόμο με τὸ πιστόλι στὸ χέρι... "Ολη τή νύχτα δέν έλεισα μάτι. Καί μόλις έφρεξέ ο Θεός τή μέρα, πήγα στην αστυνομία. "Ο διευθυντής τής αστυνομίας μ' έδέχτηκε ευγενέστατα, γιατί μ' έγνωρίζε. Τὸ και τὸ έπαθα, τοῦ ειπα. Μ' άκουσε ήρεμος κι' όταν ετελειώσα, μοῦτε, ζητάζοντας τὸ λεγμένο ρολόγι :

—Αυτὸ τὸ ρολόγι είνε τοῦ γαμπροῦ μου. "Εβγήκε από τὸ σπίτι του τὰ μεσάνυχτα, γιά νά φωνάξει ένα γιατροῦ και τή μαμή, γιατί έπασαν τήν γυναίκα του οι πόνοι. "Εγέννησε, έζρετε, κι' έκανε ένα ώραίο αγοράκι... "Απὸ τή βία του ίσως έπεσε άπάνω σας στὸ δρόμο... Μοῦτε πῶς κάτι τοῦ συνέβη στὸ δρόμο, μά νά σᾶς πῶ δέν έφρόσφεξα, με τις χαρές τοῦ έγγονοῦ μου μᾶς χάρισε ο Θεός !... "Όστε σεις εισατε ο...άπάχης ;

—Χμ... χμ... "Εγὼ !... άπάντησα, και κοκκίνασα σάν ραπάνι !...

—Ψηλά τὰ χέρια !...

—Τὸ ρολόγι αυτό είνε τοῦ γαμπροῦ μου...